

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Teollisuusneuvos Mikko Huuskonen

MUISTIO
26.2.2026

LIITE 1

EHDOTUS INNOVAATORAHOITUSKESKUS BUSINESS FINLANDISTA JA BUSINESS FINLAND -NIMISESTÄ OSAKEYHTIÖSTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN (1147/2017) 3 §:N 2 KOHDAN MUUTTAMISESTA

1. Ehdotetun asetusmuutoksen tarkoitus

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa toteuttava Innovaatorahoituskeskus Business Finland (rahoituskeskus) kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan. Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa ja valvoo rahoituskeskuksen toimintaa. Rahoituskeskus hallinnoi valtion kokonaan omistamaa Business Finland -nimistä osakeyhtiötä (yhtiö). Rahoituskeskus ja yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden ja niitä johdetaan yhteisellä strategialla.

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1146/2017, Business Finland -laki) 6 §:ssä säädetään, että rahoituskeskuksella on johtokunta. Valtioneuvosto nimittää johtokunnan kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja siihen kuuluu vähintään viisi ja enintään kymmenen rahoituskeskuksen toimialaa tuntevaa henkilöä, joista yksi edustaa työ- ja elinkeinoministeriötä.

Lain 7 §:n mukaan johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo Business Finland -kokonaisuuden toimintaa ja päättää yleisistä toimintalinjoista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön asettamat tavoitteet sekä omistajaohjauksen periaatteet ja linjaukset. Johtokunta päättää rahoituksen myöntämisestä yritysten ja yhteisöjen rahoituskeskuksen tehtäväalueeseen kuuluviin hankkeisiin valtion talousarviossa osoitettujen myöntämisvaltuuksien puitteissa.

Innovaatorahoituskeskuksesta annetun asetuksen (1147/2017) 3 § 2 kohdan mukaan johtokunta päättää varojen myöntämisestä sellaisiin yritysten ja yhteisöjen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin, julkisen tutkimuksen hankkeisiin sekä elinkeino-, energia- ja ympäristöhankkeisiin, joissa rahoituskeskuksen rahoitusosuus on yli 3 000 000 euroa.

Nykyinen johtokunnan päätösraja on säädetty alun perin asetuksessa 1146/2008 joka on tullut voimaan 1.1.2009. Päätösraja pidettiin samana vuoden 2017 asetuksessa. Sittenkin hankekoko on kasvanut mm. inflaatiosta johtuen, eikä päätösraja enää vastaa nykytilanteen tarpeita. Johtokunnan päätettäväksi on siirtynyt kokonaisuuksia, joihin ei kuitenkaan sisälly erityisiä periaatteellisia näkökohtia, jolloin päätökset olisi tarkoituksenmukaista ja tehokasta tehdä alemmalla päätöstasolla.

Johtokunnan käytännön työ on ajan myötä alkanut painottua keskikokoisiin rahoituspäätöksiin, jotka vievät jo suurimman osan johtokunnan työskentelystä. Vuositasolla näitä päätöksiä tehdään noin 120, mikä on alkanut siirtää johtokunnan työskentelyn painopistettä pääjohtajan työtä tukevasta strategisesta johtamisesta kohti rutiiniluontoisten päätösten tekoa. Tilanteen korjaamiseksi asetuksessa ehdotetaan rahoituspäätösten valuuttamääräisen rajan nostoa kolmesta miljoonasta eurosta kuuteen miljoonaan euroon yksittäisten hankkeiden osalta. Tämän arvioidaan pudottavan johtokunnan päätettäväksi tulevien rahoituspäätösten määrään noin yhteen neljäsosaan nykyisestä, eli noin 30 päätökseen vuodessa. Tätä voidaan pitää asianmukaisena määränä johtokunnan normaalin työskentelyn puitteissa.

Euroopan unionin komission kanssa tehdystä, Suomen elpymis- ja palautussuunnitelmaan (RRF) liittyvästä sopimuksesta johtuen kolmen miljoonan euron raja säilytetäisiin kuitenkin RRF-sopimusta koskevien yksittäisten hankkeiden päätösten osalta. Näitä päätöksiä tullaan vielä tekemään vuoden 2026 aikana.

Ehdotuksen mukaan säännöksessä todettaisiin nimenomaisesti, että päätösraja koskisi yksittäisiä hankkeita. Nykyisin johtokunta on päättänyt yhteishankkeista, joissa hankkeiden yhteenlaskettu rahoitusosuus ylittää kolme miljoonaa euroa. Yhteishankkeet ovat viime vuosina lisääntyneet mm. rahoituspalveluiden muutoksista ja palveluvalikoimaan kuuluvasta, suurten yritysten ”veturi” -konseptista johtuen. Jatkossa johtokunta päättäisi vain yhteishankkeista, joihin kuuluvassa yksittäisessä hankkeessa Innovaatorahoituskeskuksen rahoitusosuus ylittäisi johtokunnan päätösrajan. Yhteishankkeisiin ei pääsääntöisesti sisälly periaatteellisia näkökohtia, jotka edellyttäisivät johtokunnan päätöksiä. Periaatteelliset merkittävät esitykset voidaan jatkossakin tarvittaessa viedä johtokunnan päätettäväksi pykälän 4 kohdan nojalla.

Suomen Teollisuussijoitus -konsernin muodostamista koskevan lainsäädännön yhteydessä (HE 86/2024 sisältyneet lainmuutokset) Business Finland Venture Capital Oy:n toiminnot siirrettiin Tesin omistukseen ja omistajaohjaukseen (Teollisuustuki Oy), jolloin Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin harjoittama omistajaohjaus lakkasi. Tämä muutos aiheuttaa tarpeen kumota asetuksen 3 § 3 kohta.

2. Ehdotus Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1147/2017) 3 §:n muuttamisesta, sisältö

Rahoituskeskuksen johtokunnan tehtävät, 3 §: ”Innovaatorahoituskeskuksen johtokunta päättää:

[...] 2) varojen myöntämisestä sellaisiin yritysten ja yhteisöjen yksittäisiin hankkeisiin, joissa rahoituskeskuksen rahoitusosuus on yli 6 000 000 euroa, sekä sellaisiin Suomen elpymis- ja palautussuunnitelmaan liittyviin yksittäisiin hankkeisiin, joissa rahoituskeskuksen rahoitusosuus on yli 3 000 000 euroa;

Ehdotuksessa korotettaisiin johtokunnan rahoituspäätöksiä koskeva päätöksentekoraja kuuteen miljoonaan euroon, mutta kolmen miljoonan euron raja jätettäisiin edelleen voimaan Suomen elpymis- ja palautussuunnitelmaan liittyvien hankkeiden osalta. Samalla poistettaisiin eräitä päätettävien hankkeiden sisällön luonteeseen liittyviä luonnehdintoja (”tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin, julkisen tutkimuksen hankkeisiin sekä elinkeino-, energia- ja ympäristöhankkeisiin”), jotka ovat rahoituskeskuksen käytännön työssä osoittautuneet tarpeettomiksi. Laintasoinen määrittely innovaatorahoituskeskuksen tehtävistä rajaisi riittävästi hankkeiden luonnetta.

Ehdotuksella kumottaisiin asetuksen 3 § 3 kohta (sijoituspolitiikkaa ja muita periaatteellisia asioita koskevat ohjeet rahoituskeskuksen hallinnoimalle pääomasijoitustoimintaa harjoittavalle valtionyhtiölle) tarpeettomana.

2.1 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella helpotettaisiin Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin johtokunnan toimintaa vähentämällä rutiiniluontoisten rahoituspäätösten määrää johtokunnan toiminnassa. Johtokunta voisi siten keskittyä paremmin merkittävämmän kokoluokan päätöksiin ja toimia myös niiden käsittelyssä pääjohtajan valmistelun tukena.

3 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot lausuntopalvelu.fi:ssä ajalla XX.X.–XX.X.2025. Lausuntoja saatiin X kappaletta.

Ehdotettu asetus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan XX.X.2026.